

"Көтерме және бөлшек сауда" кәсіби стандартын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрінің м.а. 2013 жылғы 30 желтоқсандағы № 386 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2014 жылы 2 ақпанда № 9155 тіркелді

Қазақстан Республикасы Еңбек Кодексінің 138-5-бабына сәйкес, **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған «Көтерме және бөлшек сауда» кәсіби стандарты бекітілсін.
2. Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің Сауда комитеті заңнамада белгіленген тәртіпте:
 - 1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін және оның «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде және ресми бұқаралық ақпарат құралдарында жариялануын қамтамасыз етсін;
 - 2) осы бұйрық Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің интернет-ресурсында жариялануын қамтамасыз етсін.
3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Экономика және бюджеттік жоспарлау вице-министрі Т.М. Жақсылықовқа жүктелсін.
4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

міндетін атқарушы

М. Құсайынов

М и н и с т р д і ң

« К е л і с і л д і »

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң
Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау
М и н и с т р і

Т. Дүйсенова

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
Экономика және бюджеттік жоспарлау министрінің
2013 жылғы 30 желтоқсандағы
№ 386 бұйрығымен бекітілген

«Көтерме және бөлшек сауда» кәсіби стандарты 1. Жалпы ережелер

1. «Көтерме және бөлшек сауда» Кәсіби стандарт (бұдан әрі – КС) «Көтерме және бөлшек сауда» кәсіптік қызмет саласындағы біліктілік деңгейіне, құзыретіне, мазмұнына, сапасына және еңбек жағдайларына қойылатын талаптарды анықтайды ж ә н е :

- 1) еңбек саласы мен кәсіптік білім беру саласының өзара іс-қимылын реттеуге;
- 2) даярлау, біліктілікті арттыру және кәсіптік қайта даярлау бағдарламаларын әзірлеуге арналған талаптарды регламенттеуге;
- 3) персоналды аттестаттау және сертификаттау кезінде қызметкерлердің құзыреттілігін бағалауға арналған талаптарды регламенттеуге арналған.

2. КС негізгі пайдаланушылары:

- 1) білім беру ұйымдарының түлектері;
- 2) білім беру ұйымдарының, аудандық және қалалық білім бөлімдерінің, облыстық білім басқармасының, біліктілікті арттыру орталықтарының жетекшілері;
- 3) білім беру бағдарламаларын әзірлейтін мамандар;
- 4) мамандардың кәсіптік даярлығын бағалау және біліктілікке сәйкестігін растау саласындағы мамандар.

3. КС негізінде білім беру саласындағы біліктілік сипаттамалары, лауазымдық нұсқаулықтары, профессиограммалар, типтік оқу бағдарламалары, типтік оқу жоспарлары, ұйымдардың корпоративтік стандарттары әзірленеді.

4. Осы КС мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

- 1) біліктілік – еңбек қызметінің белгілі түрі шеңберінде нақты функцияларды сапалы орындауға жұмыскердің дайындығы;
- 2) біліктіліктің деңгейі – жұмыскерлердің еңбек іс-қимылдарының ерекшелігі, күрделілігі, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын құзыретіне қойылатын талаптардың жиыны;
- 3) еңбек заты – белгілі бір еңбек құралдарының көмегімен өнім жасау мақсатында жұмыскердің әрекеттері бағытталған зат;
- 4) еңбек құралы – еңбек затының бастапқы күйінен өнімге айналдыру үшін жұмыскер пайдаланатын құралдар;
- 5) еңбек қызметінің түрі – еңбек функцияларының біртұтас жиынтығымен және оларды орындауға қажетті құзыреттіліктермен қалыптастырылған кәсіби қызмет саласының құрамдас бөлігі;
- 6) еңбек функциясы – бизнес-процесс айқындайтын еңбек іс-қимылдарының интеграцияланған және салыстырмалы дербес жиынтығы болып табылатын еңбек қызметі түрінің құрамдас бөлігі;
- 7) кәсіптік қызмет саласы – ортақ интеграцияланған негізі бар (баламалы немесе мағынасы жақын, объектілер, технологиялар, оның ішінде еңбек құралдары) және оларды орындау үшін еңбек функцияларының және құзыреттіктердің ұқсас жиынтығын білдіретін саланың еңбек қызметі түрлерінің жиынтығы;
- 8) кәсіби стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейіне және құзыреттілікке, мазмұнына, сапасына және еңбек шартына қойылатын талаптарды анықтайтын стандарт;
- 9) кәсіби стандарт – біртұтас, аяқталған, салыстырмалы дербес және осы еңбек

қызметі үшін маңызды болып табылатын нақты еңбек функциясының толық сипаттамасын қамтитын, кәсіби стандарттың құрылымдық элементі;

10) кәсіп – арнайы теориялық білім және арнайы даярлықтың, жұмыс тәжірибесінің нәтижесінде алған практикалық дағдылардың кешенін меңгеруді талап ететін еңбек қызметінің түрі;

11) құзырет – еңбек қызметінде білім, машық пен тәжірибені қолдану қабілеті;

12) лауазым – ұйымның ұйымдастыру-әкімшілік иерархиясындағы функционалдық орыны;

13) міндет – еңбек функциясын іске асырумен және нақты заттар мен еңбек құралдарын пайдалана отырып, нәтижеге қол жеткізуімен байланысты іс-қимылдардың жиынтығы;

14) сала – шығарылатын өнім, өндіріс технологиясы, негізгі қорлар мен жұмыс істеушілердің кәсіби дағдыларының ортақтығымен сипатталатын кәсіпорындар мен ұйымдардың жиынтығы;

15) салалық біліктілік шеңбері – салада танылатын біліктілік деңгейлерінің құрылымдық сипаттамасы;

16) функционалдық карта - кәсіби қызметтің қандай да бір саласының шеңберінде белгілі бір қызмет түрінің жұмыскерлері орындайтын еңбек функциялары мен міндеттерінің құрылымдық сипаттамасы;

17) POS материалдары (ағыл. point of sales (сату орны) – тауарды сату орнын рәсімдеуге арналған ақы-пұлдар (ақпаратты ұстайтын және сауда орындарында бренд пен тауарды жылжытуды ынталандыратын материалдар).

2. КС паспорты

5. КС паспорты мынаны анықтайды:

1) экономикалық қызмет түрі (кәсіптік қызмет саласы):

Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы сыныптауышы (бұдан әрі - 03-2007 ҚР МС) «46 Автомобильдер мен мотоциклдерді қоспағанда, көтерме сауда» және «47 Автомобильдер мен мотоциклдерді қоспағанда, бөлшек сауда»;

2) экономикалық қызмет түрінің (кәсіптік қызмет саласының) негізгі мақсаты: көтерме және бөлшек сауда;

3) осы КС 1-қосымшасына сәйкес біліктілік деңгейлері бойынша еңбек қызметінің (кәсіптің) түрлері.

3. Еңбек қызметі түрлерінің (кәсіптің) карточкалары 1-параграф « Мерчендайзер»

6. Еңбек қызмет түрінің (кәсіптің) карточкасы мынадан тұрады:

1) біліктілік деңгейі СБШ бойынша – 4;

2) Мерчендайзер кәсібі белгілі бір қағидалар мен жинау стандарттарын сақтау есебінен, сауда орындарында белгілі бір маркаларға немесе тауар топтарына соңғы сатып алушылардың назарын аудару арқылы бөлшек сауданы ынталандыруды жүзеге асыруға субъектіні міндеттейді.

2-параграф «Сатып алулар бойынша менеджер»

7. Еңбек қызмет түрінің (кәсіптің) карточкасы мынадан тұрады:

- 1) біліктілік деңгейі СБШ бойынша – 4-6;
- 2) лауазымдардың мүмкін болатын атаулары: сатып алу менеджері, байер, жабдықтау жөніндегі агент, жеткізу жөніндегі менеджер;
- 3) сатып алулар жөніндегі менеджер кәсібі ұйымға барынша мүмкін болатын экономикалық тиімділікпен, сапалы және ең қысқа мерзімде өнімнің сенімді жеткізілімін жасауды жүзеге асыруға субъектіні міндеттейді.

3-параграф «Логист»

7. Еңбек қызмет түрінің (кәсіптің) карточкасы мынадан тұрады:

- 1) біліктілік деңгейі СБШ бойынша – 4-6;
- 2) лауазымдардың мүмкін болатын атаулары: логист, логистика менеджері, жеткізу тізбегінің менеджері, логистика бөлімінің бастығы.
- 3) логист кәсібі ең төменгі операциялық және күрделі шығындармен нарық талаптарын қанағаттандыру мақсатында жобалау мен сатып алулардан бастап, өндіріс және тарату арқылы соңғы тұтынушыға дейін тауар ағымын ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және орындауды жүзеге асыруға субъектіні міндеттейді.

4. КС бірліктерінің тізбесі

8. КС бірліктерінің тізбесі осы КС 3-қосымшасының 1-3-кестелерінде келтірілген және шифр мен КС бірліктері атауларынан тұрады.

5. КС бірліктерінің сипаттамасы

9. КС бірліктерінің сипаттамасы осы КС 4-қосымшасының 1-7-кестелерінде келтірілген.

6. Осы КС негізінде берілетін сертификаттардың түрлері

10. Мамандардың кәсіптік дайындығын бағалау және біліктілікке сәйкестігін растау саласындағы ұйымдар осы КС-тың негізінде сертификаттар береді.

11. Осы КС-тың негізінде берілетін сертификаттардың түрлері осы КС-қа 3-

1. Кәсібі бойынша ықтимал жұмыс орындары. Мерчендайзердің еңбек шартына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша мүмкін болатын жұмыс орындары	Бөлшек сауда жасау орындары	
Зиянды және қауіпті еңбек шарттары	Техникалық және тұрмыстық мақсаттағы зиянды химиялық заттар, құрылыс лак-бояу материалдары, цемент, төгілмелі материалдар, жылытылмайтын қойма орын-жайларындағы және сақтау орындарындағы жұмыс. Әр түрлі биіктіктердегі жұмыс. Жүк көтеру	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Қауіпсіздік техникасы және өрт қауіпсіздігі бойынша нұсқамалық, санитарлық кітапшаның болуы, жасы 18-ден кем емес	
СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білімі мен оқу деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
4	Кәсіптік білімнің жоғарылатылған деңгейлі техникалық және кәсіптік білімі (қосымша кәсіптік даярлық), практикалық тәжірибе. Маркетинг, тауартану, жарнама, дизайн, өткізу/сату бойынша қосымша дайындық	Сабақтас кәсіптерде 1 жылдан кем емес практикалық тәжірибе

2-кесте

2. Кәсібі бойынша ықтимал жұмыс орындары. Сатып алулар бойынша менеджердің еңбек шартына, біліміне және жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Кәсібі бойынша мүмкін болатын жұмыс орындары (кәсіпорындар, ұйымдар)	Сауда орындары	
Зиянды және қауіпті еңбек шарттары	Техникалық және тұрмыстық мақсаттағы зиянды химиялық заттар, құрылыс лак-бояу материалдары, цемент, төгілмелі материалдар, жылытылмайтын қойма орын-жайларындағы және сақтау орындарындағы жұмыс. Қойма машиналарымен жұмыс	
Жұмысқа жіберудің ерекше шарттары	Қауіпсіздік техникасы және өрт қауіпсіздігі бойынша нұсқамалық, қауіпті жүктермен жұмыс істеуге рұқсат қағаздарының болуы, жасы 18-ден кем емес	
СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білімі мен оқу деңгейі	Талап етілетін жұмыс тәжірибесі
4	Жоғарылатылған деңгейлі техникалық және кәсіптік білім (қосымша кәсіптік даярлық), практикалық тәжірибе.	Сабақтас кәсіптерде 2 жылдан кем емес практикалық тәжірибе
5	Техникалық және кәсіптік білім (орта топ маманы), орта білімнен кейінгі білім, практикалық тәжірибе немесе жоғары білім. Маркетинг, персоналды басқару саласындағы қосымша білім	СБШ 4-деңгейінде 2 жылдан кем емес практикалық тәжірибе

1 ДФ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері, сауда-технологиялық жабдықтар	1.1 ДМ Сатып алушылардың қалайтын өнімдерін анықтау және олардың сауда орындарында болуын қамтамасыз ету	Зерттеулер жүргізу үшін ұқсас шаблондар бойынша сұрақтарды құрастыруды білу; қолданыстағы тауарларға сұранысты талдау, тұтынушыдық сұранымды әрдайым бақылау	Халықтың тауарларды сатып алуды жүзеге асыру психологиясын білу; бөлшек сауда кәсіпорындары жұмысының қағидалары; ішкі сауда қағидалары; «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
			1.2 ДМ Сауда орынының персоналын өнімдердің қоймада болуы кезінде олардың сөреде таусылуы туралы ақпараттандыру. Сату алдындағы (атаудың сәкестігін тексеру, құрамын және олардың санның бар болуы, маркалау, өнімнің теңді шешу, сыртқы көрінісін көзбен шолу, дұрыстығын тексеру)	Қажеттілігін есептеу және өнімнің ротациясы, көзбен көру арқылы есте сақтау	Тауарлық қатар бойынша ақпараттық деректер қоры
2 ДФ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері, сауда-технологиялық жабдықтар	2.1 ДМ Өнімдерді шығарып қою жоспары бойынша барлық өзгерістерді сауда өкілімен келісу	Маркетингтік құралдарды меңгеру; планограмманы әзірлеу	Іскерлік этикет негіздері; санитариялық нормалар мен қағидалар; өнімді білу
			2.2. ДМ Сауда орнының/сауда залының сөрелерінде өнімдердің ұсынылуын қамтамасыз ету. Сауда орнының/сауда залының сөрелерінде өнімнің бар болуын қамтамасыз ету	Тауарлардың сапасын анықтау әдістері; орналастырудың көрнекілігі; сауда жабдықтарын және мүлкін пайдалануды білу	Тауартанудың нешіздерін білу; ұсынылатын өнімдерді білу; ішкі сауда қағидалары; «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
				Сауда орынында өнімдерді дұрыс орналастыру дағдылары;	Эргономика негіздерін білу; ішкі сауда қағидалары

3 ДФ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері, сауда-технологиялық жабдықтар	3.1. ДМ Сауда залындағы оңтайлы маршрутты супервайзермен бірге жоспарлау	материалдық-тауарлық құндылықтар қозғалысының схемасын жасауды білу; зал персоналымен жұмыс жасауды білу	; «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
			3.2 ДМ Сауда орындарындағы жабдықтардың, мүліктердің болуын және дұрыс жұмыс істеуін тексеру	Сөрелер мен көрмелерді безендіру дағдылары; Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігінің органдары қолдануға рұқсат берген орайтын материалдарды тауарларға қолдануды білу	Жабдықтар мен мүліктің қасиеттерін білу; бөлшек сауда кәсіпорындары жұмысының қағидалары; ішкі сауда қағидалары; Қазақстан Республикасының денсаулықты қорғау туралы заңы
			3.3 ДМ Сауда-технологиялық жабдықтардың дұрыс пайдаланылуын бақылау	Салмақ өлшеуіш, механикалық емес, механикалық, көтеру-тасымалдау, мұздатқыш жабдықтарын, бақылау-кассалық аппараттарды қолдана білу	Қызмет көрсететін сауда-технологиялық жабдық құрылғысының негізгі қағидааттары; «Техникалық реттеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы; әртүрлі типті сауда-технологиялық жабдықтарды пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары; «Өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы» Қазақстан Республикасының Заңын білу
1 НФ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері	1.1 НМ Өнімдерді шығарып қою жоспарына сәйкес сауда орындарына өнімдерді шығарып қою	Өнімдерді орналастыру жоспарын сақтау	«Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы; тұтыну психологиясын білу
			1.2. НМ Жеткізушілермен келісімдерге сәйкес сөрелердегі үлестерді сақтау	Тауарларды сату қағидаларын және санитариялық-гигиеналық талаптарды сақтау; сыни жағдайларды жеңе білу және шешімдерді дербес қабылдай білу	Бөлшек сауда кәсіпорындары жұмысының қағидалары; келісімшарттық қатынастар; ішкі сауда қағидалары

		сауда-технологиялық жабдықтар	1.3. НМ Сауда орындарының уақыты толтырылуын бақылау	Органолептикалық көрсеткіштер бойынша сапаны бағалау; өнімдердің сапа градацияларын белгілеу	«Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» ҚР Заңы; «Техникалық реттеу туралы» ҚР Заңы; өнімдерді сақтау және орналастыру қағидалары мен санитариялық нормаларды білу
1 ҚФ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері , POS материалдар	1.1. ҚМ Тауарларды сақтау және орналастыру талаптарын сақтау	Өнімдердің айналымын есептеудің амалдары мен әдістері	Тауарлар мен қызметтерге қызмет көрсету қағидалары
			1.2. ҚМ Тауарлардың жарамдылық мерзімін бақылау, сапаны бақылауды жүзеге асыру	Өнімдердің ақауларын анықтау; сақтау және өткізу кезіндегі шығындарды азайту тәсілдері	Шығын және бұзылу нормалары; «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы «Техникалық реттеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы; өнімдерді сақтау және орналастыру қағидалары мен санитариялық нормаларды білу
2 ҚФ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша,	Есепке алудың ақпараттық жүйелері ,	2.1 ҚМ Қолданыстағы барлық жарнамалық материалдарды пайдалану	POS материалдардың дизайны; тауарларды ілгерілету дағдылары; тауарларды ілгерілетудің әсерін талдау	Халықтың тауарларды сатып алуды жүзеге асыру психологиясын білу; бөлшек сауда кәсіпорындары жұмысының қағидалары; ішкі сауда қағидалары; «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
			2.2 ҚМ Сауда өкілімен жасалған келісімге сәйкес жарнамалық дисплейлерді орналастыру және орнату, барлық	Эргономиканы пайдалану дағдылары;	Халықтың тауарларды сатып алуды жүзеге асыру психологиясын білу; бөлшек сауда кәсіпорындары жұмысының қағидалары;

	құжаттар, POS-материалдар)	сауда-технологиялық жабдықтар, POS материалдар	жарнамалық дисплейлерді күтіп-ұстау және олардың толықтырылуын қамтамасыз ету	тұсаукесер өткізу дағдылары	ішкі сауда қағидалары ; «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
			2.3 ҚМ Сауда орындарында жағымды қызмет көрсету ортасын қалыптастыру	Зерттеулер жүргізу үшін ұқсас шаблондар бойынша сұрақтарды құрастыру; клиенттермен жұмыс істеу дағдылары; болмаған тауардың орнына альтернативті тауарды ұсынуды білу	Халықтың тауарларды сатып алуды жүзеге асыру психологиясын білу ; ішкі сауда қағидалары ; «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
3 ҚФ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері	3.1 ҚМ Сауда орынындағы тауарлардың қалдықтарын бақылау	Есепке алу құжаттамасын жүргізу; материалдық-тауарлық құндылықтардың жылжу есебі бойынша құжат айналымын жүргізу	Сауда ұйымының есепке алу саясаты; «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
			3.2 ҚМ Тауарлар бойынша мерчандайзинг іс-шараларын жүргізудің қажеттігін сауда орынының басшылығымен келісуді өткізу	Сатып алушыға сатуды ынталандыру бойынша өткізілетін әдістерінің шарттарын жеткізе білу	Халықтың тауарларды сатып алуды жүзеге асыру психологиясын білу ; бөлшек сауда кәсіпорындары жұмысының қағидалары; ішкі сауда қағидалары ; «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы

2-кесте

2. СБШ 4-деңгейіндегі «Сатып алулар бойынша менеджер» еңбек қызметінің (кәсібінің) түрі

Шифрі	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер	Біліктілік және дағдылар	Білімі
			1.1 ДМ Жылдық, тоқсандық, ай	Жоспарлау дағдылары; А К Т	Заманауи техникалық құралдарды, коммуникация және байланысты, есептеуіш техниканы пайдаланумен

1 ДМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері, сауда-технологиялық жабдықтар	сайынғы сатып алу жоспарларын жасау	бағдарламаларын қолдану; тауарларға сұранысты талдау/есептеу	ақпаратты өңдеу әдістері; жабдықтау, логистика, менеджмент саласындағы отандық және шетелдік алдыңғы қатарлы тәжірибе; еңбекті қорғау ережелері мен нормалары
			1.2 ДМ Өлеуетті өнім берушілерді табу, өнім берушілер туралы деректерді жаңғыртылған күйде ақпараттық жүйеде сақтау	Нарықты талдау; өнімдердің айналысын есептеу; көзбен көру арқылы есте сақтау	Нарық конъюнктурасы; баға қалыптастыру және маркетинг, салық салу негіздері; өз топтарындағы тауарлардың ассортименті, сыныпталуы, сипаттамасы және тағайындалуы
			1.3 ДМ Өнім берушілердің ұсыныстарын, бағалардың деңгейін, өткізу нарығының даму перспективаларын зерделеу бойынша маркетингтік зерттеулермен қамтамасыз ету	Маркетингтік құралдарды меңгеру	Маркетинг негіздері; көтерме және бөлшек сауда бағалары, сатып алынатын тауарлар номенклатурасы; өз топтарындағы тауарлардың ассортименті, сыныпталуы, сипаттамасы және тағайындалуы
			1.4 ДМ Қоймаға өнімдерді жеткізу бойынша болжамдар жасау	Ақпаратты талдауды білу	Өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма шаруашылығын ұйымдастыру; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру
2 ҚМ	ілеспелі – белгілік	Есепке алудың ақпараттық жүйелері	2.1 ДМ Сатып алулардың статистикалық деректерін талдау, ағымдағы уақытта және болашақ кезеңдерде материалдардың болуын және оларға қажеттілікті анықтау, қойма қорларын оңтайландыру	Ақпараттың үлкен көлемімен жұмыс істеуді білу; салмақөлшеуіш, механикалық емес, механикалық, көтеру-тасымалдау, мұздатқыш жабдықтарды, бақылау-кассалық аппараттарды қолдануды білу	Өз топтарындағы тауарлардың ассортименті, сыныпталуы, сипаттамасы және тағайындалуы; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыруды білу
			2.2 ДМ Ұйымның мүддесінде өнім берушілермен		Іскерлік қатынас этикасы; азаматтық және коммерциялық құқық негіздері; сатып алу-сату, жеткізілім

	жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	(, сауда-технологиялық жабдықтар	коммерциялық келіссөздер жүргізу	Келісімшарттар жасауды білу	шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар
			2.3 ДМ Өнім берушілерден келіп түсетін кез келген ақпаратқа жедел ден қою және жеткізілім шарттары өзгерген жағдайда ұйым басшыларына уақтылы хабарлау	Ақпараттың үлкен көлемімен жұмыс істедуді білу	Өнімдерді сақтау, тасымалдау және тиеп жіберу стандарттары; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар
1 НМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	ДҚ бағдарламалары, есепке алудың ақпараттық жүйелері, сауда-технологиялық жабдықтар	1.1 НМ Сату бөлімдерінен түскен тапсырыстарды қабылдау және өңдеу, ұйымның клиенттері үшін өнімдерді сатып алуға байланысты қажетті құжаттарды ресімдеу	Жеткізілімдердің келісімшарттық шарттарын білу	Логистика негіздерін білу; өнімдерді сақтау, тасымалдау және тиеп жіберу стандарттары; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар
			1.2 НМ Қоймаға өнімді жеткізу амалдары, бағалары, жеткізу күні туралы шарттарды өнім берушімен нақты келісу	Келіссөздерді жүргізу дағдылары	Азаматтық және коммерциялық құқық негіздері; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар; келісімшарттық қатынастар ішкі құжат айналымы қағидалары
			1.3. НМ Ассортименттегі барлық өзгерістер, бағалардың өсуі және төмендеуі, қоймаға өнімдерді жеткізу уақыты туралы сату бөлімінің менеджерлеріне хабарлау	Құжаттама жүргізуді білу	Азаматтық және коммерциялық құқық негіздері; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар; келісімшарттық қатынастар ішкі құжат айналымы қағидалары
			1.1 ҚМ Заңнамаға сәйкес толтырылған өнім берушілердің құжаттары негізінде қоймаға	Органолептикалық көрсеткіштер бойынша сапаны бағалау; өнімдердің ақауларын анықтау; өнімдерді сақтау	Сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды

1 ҚМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың (ақпараттық және қаржылық жүйелері)	өнімдердің уақытылы түсуін қамтамасыз ету	кезіндегі шығындарды азайту тәсілдері	ресімдеуге қойылатын талаптар; тауарлардың сапа стандарттары және сақтау талаптары
			1.2. ҚМ Жұмыс және есеп беру құжаттамасын жүргізу	Өнім айналымын есептеудің әдістері мен тәсілдері; есеп беруді жасауды білу	Ішкі құжат айналымы қағидалары; есеп беруді жасау тәртібі; өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма шаруашылығын ұйымдастыру; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру
			1.3. ҚМ Өнім берушілерден түскен шағым арыздар мен шағымдарды қарауға қатысу	Медиация дағдылары	«Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» ҚР Заңы; «Техникалық реттеу туралы» ҚР Заңы; өнімдердің санитариялық нормаларын және сақтау мен орналастыру қағидаларын білу; Өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; технические регламенты и стандарты на продукцию; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма шаруашылығын ұйымдастыру; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру, өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар
			1.4 ҚМ Өнім берушілермен есептесу бойынша дебиторлық қарыздардың болуына жол бермеу	Келіссөздер жүргізуді білу	Жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру; ішкі ұйымдастырушылық-таратуды құжаттары; қаржылық есеп беру, салық салу негіздері

3-кесте

3. СБШ 5-деңгейіндегі «Сатып алулар бойынша менеджер» еңбек қызметінің (кәсібінің) түрі

Шифрі	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер	Біліктілік және дағдылар	Білімі
					Заманауи техникалық құралдарды, коммуникация және

1 ДМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, акша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері, сауда-технологиялық жабдықтар	1.1 ДМ Жылдық, тоқсандық, ай сайынғы сатып алу жоспарларын жасау	Стратегиялық жоспарлау дағдылары; А К Т бағдарламаларын қолдану	байланысты, есептеуіш техниканы пайдаланумен ақпаратты өңдеу әдістері; жабдықтау, логистика, менеджмент саласындағы отандық және шетелдік алдыңғы қатарлы тәжірибе; еңбекті қорғау ережелері мен нормалары
			1.2 ДМ Әлеуетті өнім берушілерді табу, өнім берушілер туралы деректерді жаңғыртылған күйде ақпараттық жүйеде сақтау	Нарықты талдау; өнімдердің айналысын есептеу; расчет потребности и ротация продукции; көзбен көру арқылы есте сақтау	Нарық конъюнктурасы; баға қалыптастыру және маркетинг, салық салу негіздері; өз топтарындағы тауарлардың ассортименті, сыныпталуы, сипаттамасы және тағайындалуы Конъюнктура рынка; требования к сертификации продукции; основы ценообразования, маркетинга и налогообложения; номенклатура, ассортимент, классификация, характеристика и назначение товаров
			1.3 ДМ Өнім берушілердің ұсыныстарын, бағалардың деңгейін, өткізу нарығының даму перспективаларын зерделеу бойынша маркетингтік зерттеулермен қамтамасыз ету	Ақпаратты кешенді талдауды білу	Маркетинг, менеджмент негіздері; көтерме және бөлшек сауда бағалары, сатып алынатын тауарлар номенклатурасы; өз топтарындағы тауарлардың ассортименті, сыныпталуы, сипаттамасы және тағайындалуы
			1.4 ДМ Қоймаға өнімдерді жеткізу бойынша болжамдар жасау	АКТ күрделі бағдарламаларын қолдану	Өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; технические регламенты и стандарты на продукцию; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма шаруашылығын ұйымдастыру; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру
			2.1 ДМ Сатып алулардың статистикалық деректерін талдау, ағымдағы уақытта және болашақ кезеңдерде материалдардың		Тауарлардың ассортименті, сыныпталуы, сипаттамасы және тағайындалуы; жабдықтау және қойма

2 ҚМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері (сауда-технологиялық жабдықтар)	болуын және оларға қажеттілікті анықтау, қойма қорларын оңтайландыру	Ақпараттың үлкен көлемімен жұмыс істеуді білу	операцияларын есепке алуды ұйымдастыруды білу
			2.2 ДМ Ұйымның мүддесінде өнім берушілермен коммерциялық келіссөздер жүргізу	Келіссөздер жүргізуді білу	Іскерлік қатынас этикасы; азаматтық және коммерциялық құқық негіздері; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар
			2.3 ДМ Өнім берушілерден келіп түсетін кез келген ақпаратқа жедел ден қою және жеткізілім шарттары өзгерген жағдайда ұйым басшыларына уақтылы хабарлау	Келісімшарттар жасасуды білу	Өнімдерді сақтау, тасымалдау және тиеп жіберу стандарттары; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар
1 НМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	ДК бағдарламалары, есепке алудың ақпараттық жүйелері (сауда-технологиялық жабдықтар)	1.1 НМ Сату бөлімдерінен түскен тапсырыстарды қабылдау және өңдеу, ұйымның клиенттері үшін өнімдерді сатып алуға байланысты қажетті құжаттарды ресімдеу	АКТ бағдарламаларын қолдану	Логистика негіздерін білу; өнімдерді сақтау, тасымалдау және тиеп жіберу стандарттары; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар
			1.2 НМ Қоймаға өнімді жеткізу амалдары, бағалары, жеткізу күні туралы шарттарды өнім берушімен нақты келісу	Маркетингтік құралдарды меңгеру	Азаматтық және коммерциялық құқық негіздері; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар; келісімшарттық қатынастар; ішкі құжат айналымы қағидалары
			1.3. НМ Ассортименттегі барлық өзгерістер, бағалардың өсуі және төмендеуі, қоймаға өнімдерді жеткізу уақыты туралы сату	АКТ-ның мамандандырылған бағдарламаларын қолдану	Азаматтық және коммерциялық құқық негіздері; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар;

			бөлімінің менеджерлеріне хабарлау		келісімшарттық қатынастар; ішкі құжат айналымы қағидалары
1 ҚМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың (ақпараттық және қаржылық жүйелері)	3. ҚМ Заңнамаға сәйкес толтырылған өнім берушілердің құжаттары негізінде қоймаға өнімдердің уақытылы түсуін қамтамасыз ету	Құжаттаманы бақылауды білу; өнімдердің ақауларын анықтау; өнімдерді сақтау кезіндегі шығындарды азайту тәсілдері	Сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар; тауарлардың сапа стандарттары және сақтау талаптары технические регламенты и стандарты на продукцию;
			4. ҚМ Жұмыс және есеп беру құжаттамасын жүргізу	Өнім айналымын есептеудің әдістері мен тәсілдері; есеп беруді жасауды білу	Ішкі құжат айналымы қағидалары; есеп беруді жасау тәртібі; өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; технические регламенты и стандарты на продукцию; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма шаруашылығын ұйымдастыру; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру
			1.3. ҚМ Өнім берушілерден түскен шағым арыздар мен шағымдарды қарауға қатысу	Медиация дағдылары	«Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» ҚР Заңы; «Техникалық реттеу туралы» ҚР Заңы; өнімдердің санитариялық нормаларын және сақтау мен орналастыру қағидаларын білу; өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма шаруашылығын ұйымдастыру; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру, өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; технические регламенты и стандарты на продукцию;
			1.4 ҚМ Өнім берушілермен есептесу бойынша дебиторлық қарыздардың	Стратегиялық жоспарлау және болжамдау дағдылары; А К Т бағдарламаларын қолдану;	Заманауи техникалық құралдарды, коммуникация және байланысты, есептеуіш техниканы пайдаланумен ақпаратты өңдеу әдістері; жабдықтау, логистика, менеджмент саласындағы

		болуына жол бермеу	тауарларға сұранысты кешенді талдау және синтездеу	отандық және шетелдік алдыңғы қатарлы тәжірибе; еңбекті қорғау ережелері мен нормалары
--	--	--------------------	--	--

4-кесте

4. СБШ 6-деңгейіндегі «Сатып алулар бойынша менеджер» еңбек қызметінің (кәсібінің) түрі

Шифрі	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер	Біліктілік және дағдылар	Білімі
1 ДМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері, сауда-технологиялық жабдықтар	1.1 ДМ Жылдық, тоқсандық, ай сайынғы сатып алу жоспарларын жасау	Стратегиялық жоспарлау және болжамдау дағдылары; А К Т бағдарламаларын қолдану; тауарларға сұранысты кешенді талдау және синтездеу	Заманауи техникалық құралдарды, коммуникация және байланысты, есептеуіш техниканы пайдаланумен ақпаратты өңдеу әдістері; жабдықтау, логистика, менеджмент саласындағы отандық және шетелдік алдыңғы қатарлы тәжірибе; еңбекті қорғау ережелері мен нормалары
			1.2 ДМ Әлеуетті өнім берушілерді табу, өнім берушілер туралы деректерді жаңғыртылған күйде ақпараттық жүйеде сақтау	Нарықты кешенді талдау; ақпаратты кешенді талдауды білу; жүйелі ойлау	Нарық конъюнктурасы; өнімнің сертификациялау бойынша талартар; баға қалыптастыру және стратегиялық маркетинг; тауарлардың ассортименті, сыныпталуы, сипаттамасы және тағайындалуы
			1.3 ДМ Өнім берушілердің ұсыныстарын, бағалардың деңгейін, өткізу нарығының даму перспективаларын зерделеу бойынша маркетингтік зерттеулермен қамтамасыз ету	Ақпаратты кешенді талдауды білу	Стратегиялық маркетинг негіздері; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру; тауарлардың ассортименті, сыныпталуы, сипаттамасы және тағайындалуы
			1.4 ДМ Қоймаға өнімдерді жеткізу бойынша болжамдар жасау	АКТ күрделі бағдарламаларын қолдану	Өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма шаруашылығын ұйымдастыру; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды басқару

2 ҚМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың ақпараттық жүйелері (сауда-технологиялық жабдықтар)	2.1 ДМ Сатып алулардың статистикалық деректерін талдау, ағымдағы уақытта және болашақ кезеңдерде материалдардың болуын және оларға қажеттілікті анықтау, қойма қорларын оңтайландыру	Ақпараттың үлкен көлемімен жұмыс істеуді білу	Тауарлардың ассортименті, сыныпталуы, сипаттамасы және тағайындалуы; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыруды басқару
			2.2 ДМ Ұйымның мүддесінде өнім берушілермен коммерциялық келіссөздер жүргізу	Келіссөздер жүргізу дағдылары; келісімшарттар жасасуды білу	Іскерлік қатынас этикасы; азаматтық және коммерциялық құқық негіздері; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар
			2.3 ДМ Өнім берушілерден келіп түсетін кез келген ақпаратқа жедел ден қою және жеткізілім шарттары өзгерген жағдайда ұйым басшыларына уақтылы хабарлау	Келіссөздерді ұйымдастыру дағдылары	Өнімдерді сақтау, тасымалдау және тиеп жіберу стандарттары; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар
1 НМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	ДК бағдарламалары, есепке алудың ақпараттық жүйелері (сауда-технологиялық жабдықтар)	1.1 НМ Сату бөлімдерінен түскен тапсырыстарды қабылдау және өңдеу, ұйымның клиенттері үшін өнімдерді сатып алуға байланысты қажетті құжаттарды ресімдеу	Ақпаратты кешенді талдауды білу	Логистика негіздерін білу; өнімдерді сақтау, тасымалдау және тиеп жіберу стандарттары; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар
			1.2 НМ Қоймаға өнімді жеткізу амалдары, бағалары, жеткізу күні туралы шарттарды өнім берушімен нақты келісу	Стратегиялық маркетинг құралдарын меңгеру	Азаматтық және коммерциялық құқық; сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар; келісімшарттық қатынастар

			1.3. НМ Ассортименттегі барлық өзгерістер, бағалардың өсуі және төмендеуі, қоймаға өнімдерді жеткізу уақыты туралы сату бөлімінің менеджерлеріне хабарлау	Ақпаратты кешенді талдауды білу; АКТ-ның күрделі бағдарламаларын қолдану	Сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар; келісімшарттық қатынастар
1 ҚМ	ілеспелі – белгілік жүйелер (сандар, ақша, құжаттар)	Есепке алудың (ақпараттық және қаржылық жүйелері)	1.5. ҚМ Заңнамаға сәйкес толтырылған өнім берушілердің құжаттары негізінде қоймаға өнімдердің уақытылы түсуін қамтамасыз ету	Құжаттама жүргізуді білу; органолептикалық көрсеткіштер бойынша сапаны бағалау; өнімдерді сақтау кезіндегі шығындарды азайту тәсілдері	Сатып алу-сату, жеткізілім шарттарының типтік үлгілері, тиісті құжаттамаларды ресімдеуге қойылатын талаптар; тауарлардың сапа стандарттары және сақтау талаптары
			1.6. ҚМ Жұмыс және есеп беру құжаттамасын жүргізу	Өнім айналымын есептеудің әдістері мен тәсілдері; есеп беруді жасауды білу	Ішкі құжат айналымы қағидалары; есеп беруді жасау тәртібі; өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма шаруашылығын ұйымдастыру; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру
			1.3. ҚМ Өнім берушілерден түскен шағым арыздар мен шағымдарды қарауға қатысу	Медиация дағдылары	«Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» ҚР Заңы; «Техникалық реттеу туралы» ҚР Заңы; өнімдердің санитариялық нормаларын және сақтау мен орналастыру қағидаларын білу; өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма шаруашылығын ұйымдастыру; жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру, өнімдерге қойылатын стандарттар және техникалық талаптар; материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және қойма

				шаруашылығын ұйымдастыру повторяется
			1.4 ҚМ Өнім берушілермен есептесу бойынша дебиторлық қарыздардың болуына жол бермеу	Ақпаратты кешенді талдауды білу; АКТ-ның күрделі бағдарламаларын қолдану; келіссөздер жүргізуді білу
				Жабдықтау және қойма операцияларын есепке алуды ұйымдастыру; ішкі ұйымдастырушылық-тарату құжаттары; қаржылық есеп беру, салық салу негіздері

5-кесте

5. СБШ 4-деңгейіндегі «Логист» еңбек қызметінің (кәсібінің) түрі

Шифрі	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер	Біліктілік және дағдылар	Білімі
1 ДМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	1.1 ДМ Логистикаға бюджетті қалыптастыру процесіне қатысу	Кәсіпорындарда логистикалық жүйенің элементтерін құру; логистикалық жүйедегі ақпараттық ағымдардың негіздерін жобалау; тиісті баптар бойынша бюджеттеу дағдылары	Ұйым қызметінің логистикалық аспектілерінің негіздерін білу: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар; қойма және бухгалтерлік есеп жүргізу үшін бағдарламалық қамтамасыз ету жұмыстарының жалпы қағидаларын білу
			1.2 ДМ Ұйымның логистикалық операцияларының құны мен тиімділігінің теңгерімін кешенді талдау	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы практикалық дағдылар	Логистика негіздері және жеткізу тізбектерін, маркетингті, сатып алуларды, тасымалдауды, кедендік ресімдеулерді басқару, қойма қызметінің, өткізу функцияларының негіздері, базалық қаржылық операциялар, ақпараттық технологиялар; логистикалық стратегиялар мен процесстердің негіздерін, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланысты түсіну; заңнамада қойылатын талаптар
					Инкотермс 2010 тауарын тиеп жөнелту/жеткізу

2 ДМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	2.1 ДМ Жүктерді жеткізудің көліктік-технологиялық схемаларын оңтайландыру әдістері мен схемаларын анықтау	Маркетингтік ортаны талдау; әртүрлі тауарларды (қызметтерді) өткізу қызметінің әдістері (технологиялары)	шарттарын білу; логистика және жеткізу тізбектерін басқару қағидаттары, сатып алулар әдістемесі; халықаралық және ұлттық көліктік құқық, халықаралық және ұлттық кедендік құқық негіздері, қойма операцияларын қалыптастыру; EDI (Electronic Data Interchange) деңгейлі ақпараттық технологиялар негіздері
			2.2 ДМ Логистикалық жүйелерді, тасымалдау жоспарларын жобалау және әзірлеу	Жоспарлау дағдылары; бағдарламалық қамтамасыз етуді меңгеру	Логистикалық қызметті қолдаудың автоматтандырылған жүйелері жұмысының негізгі қағидаттарын білу; Инкотермс 2010 тауарын тиіп жөнелту/жеткізу шарттарын білу; халықаралық және ұлттық көліктік құқық, халықаралық және ұлттық кедендік құқық негіздері, қойма операцияларын қалыптастыру
3 ДМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	3.1 ДМ Заңнамалық және корпоративтік нормаларға сәйкес әдістемелік және нормативтік материалдарды әзірлеу және енгізу	Бағдарламалық қамтамасыз ету; уақытты, тауарлық құндылықтарды басқару дағдылары	Логистика негіздері және жеткізу тізбектерін, маркетингі, сатып алуларды, тасымалдауды, кедендік ресімдеулерді басқару, қойма қызметінің, өткізу функцияларының негіздері, базалық қаржылық операциялар, ақпараттық технологиялар; мемлекеттік сатып алулар жөніндегі заңнама; техникалық реттеу заңдары
			3.2 ДМ Логистикалық процесстердің құжат айналымын үйлестіру	Құжат айналымын жүргізу дағдылары	Тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу жөніндегі талаптарды білу; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдердің төлқұжаттарын ресімдеу
			3.3 ДМ Логистика, оның ішінде жүктерді		Қолданыстағы заңнама, келісімшарттық құқық негіздері;

			тасымалдаумен байланысты көліктік-экспедициялық және өзге де қызмет көрсетулер жөніндегі шарттарды жасасуды қамтамасыз ету	Келісімшарттарды ресімдеуді білу; келіссөздерді жүргізу, уақытты басқару дағдылары	тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу жөніндегі талаптарды білу; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдердің төлқұжаттарын ресімдеу
1 НМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология		1.1 НМ Өнімдерді тиеп жөнелту қажеттілігін анықтау	Қоймамен, көлікпен жұмыс істеу дағдылары; базалық маркетингтік құралдарды меңгеру; қажеттілікті өлшеу әдістері (технологиялары)	Логистика және жеткізу тізбектерін басқарудың негізгі қағидаттары, сатып алулар әдістемесі; қойма операцияларын қалыптастыру негіздері, EDI (Electronic Data Interchange) деңгейлі ақпараттық технологиялар
			1.2 НМ Өнімдердің шығарылу күндерін, жеткізу пунктерінің орналасқан жерін, өнімді тасымалдау шарттарын, өнім санын ескере отырып жүкті тиеп жөнелтуге өтініштерді ресімдеу	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы практикалық дағдылар	Ірі көлемді және көлемді емес жүктерді жеткізу, тасымалдау және жіберіп тұру, қатарлап жинау, қорларды басқару, ақпараттық технологиялар негіздері
			1.3 ҚМ Жүктерді тиеп жөнелтудегі өзгерістер туралы басшылықты және клиенттерді уақытылы хабардар ету		Ұйым қызметінің логистикалық аспектілерінің негіздерін білу: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар; қойма және бухгалтерлік есепті жүргізу үшін бағдарламалық қамтамасыз ету жұмысының жалпы қағидаттарын білу
			1.1. ҚМ Рұқсат беруші органдардың талаптарын сыныптау		Техникалық реттеу; кеден кодексі; жүктерді тасымалдау және сәкестігін растау процедуралардың халықаралық ережелердің негіздері
					Техникалық реттеу негіздері; кедендік кодекстің негіздері; жүктерді тасымалдау және

1 ҚМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	1.2. ҚМ Рұқсат алу үшін құжаттарды дайындау және ұсыну	сәкестігін растау процедуралардың халықаралық ережелердің негіздері; тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу бойынша талаптарды білу; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдер төлқұжаттарының ресімдеу	
			1.3. ҚМ Рұқсат беру құжаттарын (рәсімдер) түгендеуді мониторингілеу және үйлестіру	Тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу бойынша талаптарды білу; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдер төлқұжаттарының ресімдеу; ұйым қызметінің логистикалық аспектілерінің негіздерін білу: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар	
2 ҚМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	2.1 ҚМ Жеткізу жүйесін модельдеу	А Т К бағдарламаларында модельдеудің базалық дағдылары	Логистика негіздері және жеткізу тізбектерін, маркетингті, сатып алуларды, тасымалдауды, кедендік ресімдеулерді басқару, қойма қызметінің, өткізу функцияларының негіздері, базалық қаржылық операциялар, ақпараттық технологиялар; логистикалық стратегиялар мен процесстердің негіздерін, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланыс; заңнамамен қойылатын талаптар
			2.2 ҚМ Тасымалдаудың технологиялық		Логистика негіздері және жеткізу тізбектерін, маркетингті, сатып алуларды, тасымалдауды, кедендік ресімдеулерді басқару, қойма қызметінің,

			процесстерін ұйымдастыру (тасымалдаушыларға жүктерді беру, жүкті қабылдаушыларға жүктердің жеткізілуін бақылау, тиеу-түсіру жұмыстарын үйлестіру)	Логистиканың функционалдык салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы практикалық дағдылар	өткізу функцияларының негіздері, базалық қаржылық операциялар, ақпараттық технологиялар; логистикалық стратегиялар мен процесстердің негіздерін, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланыс; техникалық реттеу туралы Заңы;
3 ҚМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс сандар, құжаттар), халықаралық терминология		3.1 ҚМ Есеп беру нысандарын және жүргізу әдістерін әзірлеу, белгіленген есеп берулерді уақытылы және шынайы ұсыну	Есеп беруді жүргізу дағдылары	Қойма және бухгалтерлік есепті жүргізу үшін бағдарламалық қамтамасыз ету жұмысының жалпы қағидаттарын білу; техникалық реттеу туралы Заңы;
			3.2 ҚМ Тауарды қалыптастыру және сақтау шығындарын, сатып алу, сақтау орындарын пайдалану, ағымдағы қызмет көрсету (сақтау, түгендеу, ішкі орын ауыстырулар) шығындарын есептеу бойынша жұмыстарды үйлестіру	Логистиканың функционалдык салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы практикалық дағдылар	Логистикалық стратегиялар мен процесстердің негіздерін, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланыс

6-кесте

6. СБШ 5-деңгейіндегі «Логист» еңбек қызметінің (кәсібінің) түрі

Шифрі	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер	Біліктілік және дағдылар	Білімі
			1.1 ДМ Логистикаға бюджетті қалыптастыру процесіне қатысу	Кәсіпорындарда логистикалық жүйенің элементтерін құру; логистикалық жүйедегі ақпараттық ағымдардың негіздерін жобалау	Ұйым қызметінің логистикалық аспектілерінің негіздерін білу: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар; қойма және бухгалтерлік есеп жүргізу үшін

1 ДМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс		; бюджеттеу дағдылары	бағдарламалық қамтамасыз ету жұмыстарының жалпы қағидаларын білу
			1.2 ДМ Ұйымның логистикалық операцияларының құны мен тиімділігінің теңгерімін кешенді талдау	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы практикалық дағдылар	Логистика негіздері және жеткізу тізбектерін, маркетингті, сатып алуларды, тасымалдауды, кедендік ресімдеулерді басқару, қойма қызметінің, өткізу функцияларының негіздері, базалық қаржылық операциялар, ақпараттық технологиялар; логистикалық стратегиялар мен процесстердің негіздерін, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланысты түсіну; заңнамамен қойылатын талаптар
2 ДМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	2.1 ДМ Жүктерді жеткізудің көліктік-технологиялық схемаларын оңтайландыру әдістері мен схемаларын анықтау	Маркетингтік ортаны талдау; әртүрлі тауарларды (қызметтерді) өткізу қызметінің әдістері (технологиялары)	Инкотермс 2010 тауарын тиіп жөнелту/жеткізу шарттарын білу; логистика және жеткізу тізбектерін басқару қағидағтары, сатып алулар әдістемесі; халықаралық және ұлттық көліктік құқық, халықаралық және ұлттық кедендік құқық негіздері, қойма операцияларын қалыптастыру; EDI (Electronic Data Interchange) деңгейлі ақпараттық технологиялар негіздері
			2.2 ДМ Логистикалық жүйелерді, тасымалдау жоспарларын жобалау және әзірлеу	Жоспарлау дағдылары; бағдарламалық қамтамасыз етуді менгеру	Логистикалық қызметті қолдаудың автоматтандырылған жүйелері жұмысының негізгі қағидағтарын білу; Инкотермс 2010 тауарын тиіп жөнелту/жеткізу шарттарын білу; халықаралық және ұлттық көліктік құқық, халықаралық және ұлттық кедендік құқық негіздері, қойма операцияларын қалыптастыру

3 ДМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	3.1 ДМ Заңнамалық және корпоративтік нормаларға сәйкес әдістемелік және нормативтік материалдарды әзірлеу және енгізу	Бағдарламалық қамтамасыз ету; уақытты, басқару дағдылары; тауарлық құндылықтар	Ұйым қызметінің логистикалық аспектілерінің негіздерін білу: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар; мемлекеттік сатып алулар жөніндегі заңнама; техникалық реттеу заңдары
			3.2 ДМ Логистикалық процесстердің құжат айналымын үйлестіру	Құжат айналымын жүргізу дағдылары	Тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу жөніндегі талаптарды білу; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдердің төлқұжаттарын ресімдеу
			3.3 ДМ Логистика, оның ішінде жүктерді тасымалдаумен байланысты көліктік-экспедициялық және өзге де қызмет көрсетулер жөніндегі шарттарды жасасуды қамтамасыз ету	Келісімшарттарды ресімдеуді білу; медиация дағдылары	Заңнама, келісімшарттық құқық; тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу жөніндегі талаптарды білу; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдердің төлқұжаттарын ресімдеу
1 НМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	1.1 НМ Өнімдерді тиіп жөнелту қажеттілігін анықтау	Қоймамен, көлікпен жұмыс істеу дағдылары; базалық маркетингтік құралдарды меңгеру; қажеттілікті өлшеу әдістері (технологиялары)	Логистика және жеткізу тізбектерін басқарудың негізгі қағидаттары, сатып алулар әдістемесі; қойма операцияларын қалыптастыру негіздері; EDI (Electronic Data Interchange) деңгейлі ақпараттық технологиялар
			1.2 НМ Өнімдердің шығарылу күндерін, жеткізу пунктерінің орналасқан жерін, өнімді тасымалдау шарттарын, өнім санын ескере отырып жүкті тиіп жөнелтуге өтініштерді ресімдеу	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы практикалық дағдылар	Ірі көлемді және көлемді емес жүктерді жеткізу, тасымалдау және жіберіп тұру, қатарлап жинау, қорларды басқару, ақпараттық технологияларды білу
					Ұйым қызметінің логистикалық аспектілерінің негіздерін білу: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік

			1.3 ҚМ Жүктерді тиіп жөнелтудегі өзгерістер туралы басшылықты және клиенттерді уақытылы хабардар ету		ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар; қойма және бухгалтерлік есепті жүргізу үшін бағдарламалық қамтамасыз ету жұмысының жалпы қағидаттарын білу
1 ҚМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	1.3. ҚМ Рұқсат беруші органдардың талаптарын сыныптау		Техникалық реттеу; кеден кодексі; жүктерді тасымалдау және сәкестігін растау процедуралардың халықаралық ережелердің негіздері;
			1.4. ҚМ Рұқсат алу үшін құжаттарды дайындау және ұсыну		Техникалық реттеу негіздері; кеден кодексі; жүктерді тасымалдау және сәкестігін растау процедуралардың халықаралық ережелердің негіздері; тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу бойынша талаптарды білу; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдер төлқұжаттарының ресімдеу
			1.3. ҚМ Рұқсат беру құжаттарын (рәсімдер) түгендеуді мониторингілеу және үйлестіру	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы практикалық дағдылар	Тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу бойынша талаптарды білу; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдер төлқұжаттарының ресімдеу; ұйым қызметінің логистикалық аспектілерінің негіздерін білу: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар
					Логистика негіздері және жеткізу тізбектерін, маркетингті, сатып алуларды, тасымалдауды, кедендік ресімдеулерді басқару, қойма қызметінің,

2 ҚМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	2.1 ҚМ Жеткізу жүйесін модельдеу	А К Т бағдарламаларында модельдеу дағдылары	өткізу функцияларының негіздері, базалық қаржылық операциялар, ақпараттық технологиялар; логистикалық стратегиялар мен процесстердің негіздерін, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланысты түсіну; техникалық реттеу туралы Заңы;
			2.2 ҚМ Тасымалдаудың технологиялық процесстерін ұйымдастыру (тасымалдаушыларға жүктерді беру, жүкті қабылдаушыларға жүктердің жеткізілуін бақылау, тиеу-түсіру жұмыстарын үйлестіру)	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы практикалық дағдылар	Логистика негіздері және жеткізу тізбектерін, маркетингті, сатып алуларды, тасымалдауды, кедендік ресімдеулерді басқару, қойма қызметінің, өткізу функцияларының негіздері, базалық қаржылық операциялар, ақпараттық технологиялар; логистикалық стратегиялар мен процесстердің негіздерін, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланысты түсіну; техникалық реттеу туралы Заңы;
3 ҚМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	3.1 ҚМ Есеп беру нысандарын және жүргізу әдістерін әзірлеу, белгіленген есеп берулерді уақытылы және шынайы ұсыну	Есеп беруді жүргізу дағдылары	Қойма және бухгалтерлік есепті жүргізу үшін бағдарламалық қамтамасыз ету жұмысының жалпы қағидаттарын білу; техникалық реттеу туралы Заңы;
			3.2 ҚМ Тауарды қалыптастыру және сақтау шығындарын, сатып алу, сақтау орындарын пайдалану, ағымдағы қызмет көрсету (сақтау, түгендеу, ішкі орын ауыстырулар) шығындарын есептеу бойынша жұмыстарды үйлестіру	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы практикалық дағдылар	Логистикалық стратегиялар мен процесстердің негіздерін, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланысты түсіну

7. СБШ 6-деңгейіндегі «Логист» еңбек қызметінің (кәсібінің) түрі

Шифрі	Еңбек заттары	Еңбек құралдары	Міндеттер	Біліктілік және дағдылар	Білімі
1 ДМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	1.1 ДМ Логистикаға бюджетті қалыптастыру процесіне қатысу	Кәсіпорындарда логистикалық жүйенің элементтерін құру; логистикалық жүйедегі ақпараттық ағымдарды жобалау және ұйымдастыруды басқару; бюджеттеуді басқару дағдылары	Ұйым қызметінің логистикалық аспектілерін басқару: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар; қойма және бухгалтерлік есеп жүргізу үшін бағдарламалық қамтамасыз ету жұмыстарының жалпы қағидаларын білу
			1.2 ДМ Ұйымның логистикалық операцияларының құны мен тиімділігінің теңгерімін кешенді талдау	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы басқарушылық дағдылар	Жеткізу тізбектерін, маркетингті, сатып алуларды, тасымалдауды, кедендік ресімдеулерді басқару, қойма қызметінің, өткізу функцияларының негіздері, базалық қаржылық операциялар, ақпараттық технологиялар; логистикалық стратегиялар мен процесстерді, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланысты басқару; техникалық реттеу туралы Заңы;
2 ДМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар),	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	2.1 ДМ Жүктерді жеткізудің көліктік-технологиялық схемаларын оңтайландыру әдістері мен схемаларын анықтау	Маркетингтік органы талдау; әртүрлі тауарларды (қызметтерді) өткізу қызметінің әдістері (технологиялары)	Инкотермс 2010 тауарын тиіп жөнелту/жеткізу шарттарын білу; халықаралық және ұлттық көліктік құқық, халықаралық және ұлттық кедендік құқық, қойма операцияларын қалыптастыру; EDI (Electronic Data Interchange) деңгейлі ақпараттық технологиялар негіздері
					Логистикалық қызметті қолдаудың автоматтандырылған

	халықаралық терминология		2.2 ДМ Логистикалық жүйелерді, тасымалдау жоспарларын жобалау және әзірлеу	Жоспарлау және шешімдерді басқару дағдылары ; бағдарламалық қамтамасыз етуді меңгеру	жүйелері ; Инкотермс 2010 тауарын тиіп жөнелту/жеткізу шарттарын білу; халықаралық және ұлттық көліктік құқық, халықаралық және ұлттық кедендік құқық, қойма операцияларын қалыптастыру
3 ДМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (Есепке алудың сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	3.1 ДМ Заңнамалық және корпоративтік нормаларға сәйкес әдістемелік және нормативтік материалдарды әзірлеу және енгізу	Тендерлік құжаттаманы жүргізуді басқару дағдылары; бағдарламалық қамтамасыз ету; уақытты басқару дағдылары;	Ұйым қызметінің логистикалық аспектілерін басқару: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар; мемлекеттік сатып алулар жөніндегі заңнама; техникалық реттеу заңдары
			3.2 ДМ Логистикалық процесстердің құжат айналымын үйлестіру	Құжат айналымын жүргізу дағдылары	Тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу жөніндегі талаптарды сақтау ; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдердің төлқұжаттарын ресімдеу
			3.3 ДМ Логистика, оның ішінде жүктерді тасымалдаумен байланысты көліктік-экспедициялық және өзге де қызмет көрсетулер жөніндегі шарттарды жасасуды қамтамасыз ету	Келісім шарттарды ресімдеуді басқаруды білу; медиация дағдылары; уақытты басқару	Заңнама, келісімшарттық құқық ; валюталық бақылау негіздерін білу; келісімдердің төлқұжаттарын ресімдеу
			1.1 НМ Өнімдерді тиіп жөнелту қажеттілігін анықтау	Қоймамен, көлікпен жұмыс істеуді басқару дағдылары; базалық маркетингтік құралдарды меңгеру; қажеттілікті өлшеу әдістері (технологиялары)	Логистика және жеткізу тізбектерін, сатып алулар әдістемесін басқарудың қойма операцияларын басқару ; EDI (Electronic Data Interchange) деңгейлі ақпараттық технологиялар
			1.2 НМ Өнімдердің шығарылу күндерін, жеткізу пунктерінің	Логистиканың функционалдық	Ірі көлемді және көлемді емес жүктерді жеткізу,

1 НМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	орналасқан жерін, өнімді тасымалдау шарттарын, өнім санын ескере отырып жүкті тиіп жөнелтуге өтініштерді ресімдеу	салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы басқарушылық дағдылар	тасымалдау және жіберіп тұру, қатарлап жинау, қорларды басқаруды, ақпараттық технологияларды басқару
1 ҚМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	Есепке алудың ақпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	1.3 ҚМ Жүктерді тиіп жөнелтудегі өзгерістер туралы басшылықты және клиенттерді уақытылы хабардар ету	1.5. ҚМ Рұқсат беруші органдардың талаптарын сыныптау	<p>Ұйым қызметінің логистикалық аспектілерін басқару: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар; мемлекеттік сатып алулар жөніндегі заңнама; техникалық реттеу заңдары; қойма және бухгалтерлік есеп беруді басқару</p> <p>Техникалық реттеу; кеден кодексі; жүктерді тасымалдау және сәкестігін растау процедуралардың халықаралық ережелердің негіздері;</p> <p>Техникалық реттеу негіздері; кеден кодексі; жүктерді тасымалдау және сәкестігін растау процедуралардың халықаралық ережелердің негіздері; тауарлық-көліктік жүкқұжаттарды ресімдеу бойынша талаптарды білу; валюталық бақылау негіздерін білу;</p> <p>Тауарлық-көліктік қызметті басқару; валюталық бақылау негіздерін білу; ұйым қызметінің логистикалық аспектілерін басқару: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеу, сақтандыру, тарату, ақпараттық және қаржылық ағымдар; мемлекеттік сатып алулар</p>
			1.6. ҚМ Рұқсат алу үшін құжаттарды дайындау және ұсыну	1.3. ҚМ Рұқсат беру құжаттарын (рәсімдер) түгендеуді мониторингілеу және үйлестіру	

					жөніндегі заңнама; техникалық реттеу заңдары; қойма және бухгалтерлік есеп беруді басқару
2 ҚМ	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар, құжаттар), халықаралық терминология	(Есепке алудың акпараттық, тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	2.1 ҚМ Жеткізу жүйесін модельдеу	А К Т бағдарламаларында модельдеу дағдылары; логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы басқарушылық дағдылар	Ұйымның логистикалық аспектілерін басқару: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеулер, сақтандыру, тарату, акпараттық және қаржылық ағымдар
			2.2 ҚМ Тасымалдаудың технологиялық процесстерін ұйымдастыру (тасымалдаушыларға жүктерді беру, жүкті қабылдаушыларға жүктердің жеткізілуін бақылау, тиеу-түсіру жұмыстарын үйлестіру)	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы басқарушылық дағдылар	Ұйымның логистикалық аспектілерін басқару: сатып алулар, қорлар, қатарлап жинау, тасымалдау, кедендік ресімдеулер, сақтандыру, тарату, акпараттық және қаржылық ағымдар; логистикалық стратегиялар мен процесстерді, логистикалық жүйелердің арасындағы және олардың ішіндегі өзара байланысты басқару; заңнамамен қойылатын талаптар
	Ілеспелі – белгілік жүйелер (сауда маркалары, сандар,	Есепке алудың акпараттық,	3.1 ҚМ Есеп беру нысандарын және жүргізу әдістерін әзірлеу, белгіленген есеп берулерді уақытылы және шынайы ұсыну	Есеп беруді қызметін басқару дағдылары	Логистика қағидаларын басқару және жеткізу тізбектерін, сатып алулар әдіснамасын басқару; қойма операцияларын басқару; EDI (Electronic Data Interchange) деңгейлі акпараттық технологиялар
			3.2 ҚМ Тауарды қалыптастыру және сақтау шығындарын, сатып алу, сақтау орындарын пайдалану, ағымдағы қызмет көрсету (сақтау, түгендеу, ішкі орын ауыстырулар)	Логистиканың функционалдық салаларындағы (қойма, көлік, сатып алулар, кеден) арнайы басқарушылық дағдылар	Логистика қағидаларын басқару және жеткізу

3 ҚМ	құжаттар), халықаралық терминология	тауарлық-материалдық және қаржылық жүйелері, Инкотермс	шығындарын есептеу бойынша жұмыстарды үйлестіру	тізбектерін, сатып алулар әдіснамасын басқару
------	---	--	---	--

«Көтерме және бөлшек сауда»
кәсіби стандартына
5-қосымша

8. Келісу парағы

Ұйымның атауы	Келісу күні
Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі	28.12.2013 ж. шығ. № 04-3-1-16/12758-26//20-5/05-728 хат
Қазақстанның сауда кәсіпорындарының қауымдастығы	27.12.2013. г. шығ. № 91/1825 хат
Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	13.12.2013 ж. № 22/2003-46
«Астықжан» сауда орталығы» ЖШС	12.12.2013 ж. № 1044 хат
«Бахус-Центр» ЖШС	12.12.2013 ж. № 86 хат
«МЕТРО Кэш энд Керри» ЖШС	18.12.2013 ж. № 34098 хат

Осы КС Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінде тіркелді.

КС Кәсіптік стандарттардың реестріне № _____ тіркелді.

Хат (хаттама) № _____ Күні _____